

Mục tiêu và chỉ số theo dõi

1. Xác định các mục tiêu (objectives)

Mục tiêu là các mục đích mà một quốc gia hay một địa phương muốn đạt được trong khoảng thời gian nhất định.

Trong Chiến lược toàn diện về tăng trưởng và xóa đói giảm nghèo có ghi các mục tiêu như:

Về tăng trưởng của nền kinh tế: Tổng sản phẩm trong nước năm 2010 tăng gấp đôi năm 2000.

Về xóa đói giảm nghèo: Từ năm 2000 đến 2010 giảm 2/5 tỷ lệ nghèo theo chuẩn nghèo quốc tế và 3/5 theo chuẩn nghèo Chương trình mục tiêu xóa đói giảm nghèo.

2. Xác định các chỉ số theo dõi (indicators)

Là các chỉ số được dùng để đo lường sự biến động theo hướng các mục tiêu.

Trong Chiến lược toàn diện về tăng trưởng và xóa đói giảm nghèo có các chỉ số theo dõi như:

Về tăng trưởng của nền kinh tế: Tổng sản phẩm trong nước; Sử dụng tổng sản phẩm trong nước cho tích lũy và tiêu dùng; Tổng sản phẩm trong nước bình quân đầu người...

Về xóa đói giảm nghèo, các chỉ số theo dõi có: Tỷ lệ hộ nghèo theo chuẩn quốc tế; Tỷ lệ hộ nghèo theo chuẩn quốc gia; số hộ thoát khỏi nghèo...

3. Các loại chỉ tiêu đầu vào (input), đầu ra (output), chỉ tiêu kết quả (outcome) và chỉ tiêu tác động (impact)

Các chỉ số theo dõi có thể được phân làm 2 loại:

Các chỉ số theo dõi trung gian và các chỉ số theo dõi cuối cùng. Khi một chỉ số đo lường tác động của một can thiệp đến phúc lợi của cá nhân chúng ta gọi nó là chỉ số cuối cùng. Ví dụ: sự biết đọc, biết viết có thể được coi như một khía cạnh của phúc lợi, vì thế chỉ số thực tế để đo nó, chẳng hạn tỷ lệ biết chữ (tỷ lệ % số người trong một độ tuổi nhất định có thể đọc một đoạn văn đơn giản và viết được tên của mình) - sẽ là chỉ số cuối cùng. Đối với chỉ số cuối cùng được chia thành chỉ số theo dõi kết quả và chỉ số theo dõi tác động. Nhưng chỉ số tác động đo các khía cạnh then chốt của phúc lợi như không còn người đói, biết đọc, biết viết, tăng quyền cho phụ nữ. Những chỉ số kết quả phản ánh sự tiếp cận, việc sử dụng, sự thỏa mãn các dịch vụ công như việc sử dụng các phòng khám sức khỏe và sự thỏa mãn các dịch vụ nhận được; tiếp cận tín dụng; sự đại diện trong các thể chế chính trị..., những điều này tự chúng không phản ánh khía cạnh về phúc lợi, nhưng chúng liên quan đến phúc lợi.

Khi một chỉ số đo lường một yếu tố là các quyết định một kết quả hay đóng góp vào việc đạt được kết quả, chúng ta gọi nó là chỉ số theo dõi đầu vào hoặc đầu ra, tùy thuộc vào giai đoạn của quá trình đó - nói một cách khác, đó là chỉ báo trung gian. Ví dụ: có thể cần nhiều điều để làm tăng trình độ biết đọc, biết viết: cần nhiều trường và nhiều giáo viên hơn, sách giáo khoa tốt hơn... Đo lường chỉ tiêu công cho phòng học và giáo viên sẽ là chỉ số đầu vào, trong khi các đo lường về số phòng học được xây dựng và số giáo viên được đào tạo là những chỉ số đầu ra. Điều quan trọng là các đầu vào và đầu ra tự chúng không phải là mục tiêu lâu dài, đúng hơn, chúng giúp để đạt được những mục tiêu đã chọn.

Các chỉ số theo dõi đầu ra không giống các chỉ số theo dõi kết quả vì đầu ra hoàn toàn nằm dưới sự kiểm soát của cơ quan cung cấp chúng; chẳng hạn, số trường học được xây dựng là một đầu

ra, nó trực tiếp nằm dưới sự kiểm soát của các nhà quản lý về giáo dục hoặc quản lý công cộng khác, trong khi đó số học sinh đi học là một kết quả, bởi vì nó phụ thuộc vào hành vi của trẻ em và gia đình của chúng.

Trích tài liệu Hội thảo “Chiến lược toàn diện về tăng trưởng và xóa đói giảm nghèo tháng 7/2004”